

بەدىكۆمىنىت بوونى جىنۇسايىدى نەتەوۋەكەمان لە پېئىش لەسېدارەدانى سەرانى بەعس

faraidun_73@hotmail.com

قەرەيدون جەمەرشىد سويسرا

دوای يەكەم دانىشتنەكانى دادگايردەنەكەى 19 ى نۇكتۇبەرى رابردوو ،بۇ جارىكى ترد رۇژى دووشەمە 28 نۇقەمبەر سەرانى رەشتىرىن ودرېندەترين رېژىمى لەناوچووى ناوچەكەهاتنەوۋە ناوگېمىكى تىرى پىرۇسەى دادگايردەن بەئامادەبوونى پارىزەرانى بەرگرىكار لەتاوانباران،بىئەھدى ھەئوئىستە لەسەرئەوۋەبەكەين و بېئىن بۇ رېوودەكانى ھەئە بچەو ئەنضال و رەشەكوژىيەكانى خەئكى كوردستان كەوتەدوای ئەو پۆلېئىكردەئەى بۇخشتەى تاوانەكانى دادگايردەن قۇرمۇئەكرا؟،بۇ رېووداوى سالى 1982ى گووندى دوجەدىل كەقوربانىيەكانى لەئە 150 كەس تىننا پەرىت كەوتەدەسپېئىكى پىرۇسەى دادگايردەنەكان؟،ئەوۋەى بۇئىيەمەك خەئكى كوردستان و نازادىخوزانى دوونىا مايەى بايەخپېئىدانەكەيەنتى راولەستانى تاوانبارانى سەردەمە لەقەفەزى دادگا بەبەرچاوى وولاتانى جىھانى عەرەبى وئىسلام وئەنانەت ئەو وولاتانەش كەلەر رابردوۋىكى نىزىكداراستەوخۇ بەھاوكارى مەعنەوى وئوچىستى ھاوكارو ھاوسۇزى بەعسبەكان بوون،ئەگەرھاوكارىش ئەبووبىن بېوئىژدانىيەك ھەبوو لە ھەئوئىستى مرۇقايەتى لەوۋى بەبەرچاوى رېژىمەكانىيانەوۋەسنوورە سەدان كىلۇمەترىيەكانىيان لەگەئ غىراق بوبوۋە گوۋى بەكۆمەئى دەيان ھەزار خەئكى كوردستان لەژن و مندال و پىر.....

بەئلام لەم پىرۇسەى دادگايردەنەدا لاي خەئكى كوردستان ئەوۋەندەى خوۋىن گەرمانەلايەنەعاتىفى و توورەيەكەى لەبەر مەبەر تاوانباران تەماشادەكرىت كەبەواتاى ھەرنىستادەست بەجىبى لەسېدارانى سەدام و دارودەستەخوۋىن رېژىمەكەى ئەوۋەندەدادگايردەنەكە ەك نامازەيەكى كەورە بۇگۇرانيكى سىياسى ودانانى بەردى بناغەى كلتورىك تالەرىگەى دام و دەزگاكانى دادگاى سەرىبەخۇوعادىلانەوۋە تاوانباران سزابدىن تەماشاناكىت، شىوازى، دادگايردەنەكە پىرنامازەيەو ھىزى دەرەكى رۇژئاواوھاپەيمانەكان پىشتىگرى وئەبەنى دەكەن زۇرمەغزاي سىياسى بۇ رەوتەسىياسى يەئۇكالى يەكانى عىراق و رېژىمەكانى ناوچەكە پىن يە،،دادگاى عادىلانەوسەرىبەخۇش يەكېكەئەپىگەگرنگەكانى سىستەمى دىموكراسى كەچەمكەكانى مافى مرۇقى تىا پارىزراو، تا تاوانباران بەئارەزىوۋى دەسەلات و پىياوانى دەوئەت سزانەدرىن،كاتىكىش لەزومى كامبىراكانەوۋە وئەئى جومجۇئەكانى ناو دادگاگەمان بۇدەگوۋىزرايەوۋە سەرشاشەى كەئالەكانى تەلەفزيۇن راشكاوانەدرىك بەسەرىبەخۇيوونى دادگايردەنەكە دەكر كەلەمىژوۋى عىراق و رۇژئەلاتى ناوەرەست نەبىنراو،دنگەرمى بۇئەسېدارەدانى تاوانباران سەدام و پىرە 55 كەسىيەكەى بەو زوى يە ئەئامازەى گوۋانەو نەبىرىنەكانى خەئكى كوردستان سارپۇژدەكات،بەئگو بۇئىيە ئىكۆئىيەوۋە وورەكەن و دانپىئىدانانى تاوانباران بەدەرەكەوتنى دۇسىبەشاراۋەكان لەسەر قوربانىيانى ئەنضال،كىمىيا باران گوۋەبەكۆمەئەكان.

دانپىئىدانان بە 35 سالى بارى ئاناساى لەكوردستان تىكويپىكەدانى بارى دىموگرافىا،تىكەدانى بارى كۆمەلايەتى و پەيوەندىيەخىزانىيەكان،وئىرانىبوونى سرووشت وژىنگەى كوردستان،دەستكەوونى بەرنە نجامەكانى دادگا دەبىت بەدىكۆمىنىت بوونى ئەم تاوانانەبۇ كورد زەنگىكى ورىياكەرەدەدەبىت بۇھەررېرەويكى سىياسى بىيەوئىت جارىكى ترلەغىراقدا بەئاراستەى ملھورى وپان عەرەبىزىمى خەبەتى سىياسى بكات،كوشتن وئەسېدارەدانى 55 كەسى چنگ خوئىناوى قەرەبوۋى نىو مىلۇن خەئكى كوردستان نىو،زۇرجارمەرگ و ئەسېدارەدان و كوشتن كەسانىكى خوئىنپۇژو بوئەئە و دۇراو بۇ مىژوۋىيەكى چەواشەدەكاتە قارەمانى دوتىنى،باشتروايە ئەوانە لەزىندانەھەتەھەتايى يەكان گوۋبەگوۋرېن تابىنە سىمبول بۇ قاشىزىم و عروپە،دوای جەئكى جىھانى دووم لەوشىوازە دادگايردەنەى نۇرمبۇرگ كەبۇسەرانى تاوانبارە نازىيەكان بەرئىخرابوو زۇرىك لەئەئمانەكان نىگەران و دژىوون لەو دادگايردەنەبەھاوسۇزى نواندن بۇ تاوانبارە نازىيەكان بەئلام ئەمۇ ئەئمانەكان بەناوھىنننى نازىزىم و تاوانى ھۇئوكۇست،بەبىيەنىيەوۋە فىلەمەبەئگەنامەى يەكانى تاوانەكانى جەنگ شۇك و شەرەمەزان لەئەئمانىادا جگەلەكەسانىكى لەناخدا بەقەدەغەكراوى خۇبەنازىزىم زان نەبىت،بەھەر ئەئمانىيەك بايىت تۇنازىستىت ،ئەگەرئەكرىت وەلامىكى زۇرناشىرتت بداتەوۋە ئەوالەشەرەمەزارى مىژوۋىيەكەدا دەرگى،،كاتىك لەگەئ ئەو ئەفرىقى يانەى لەئۇروپا دەژىن گقتوۋگۇدەكەيت لەسەر قەيرانەكانى قارە رەشەكەيان وپاس دىتەسەر رەشەكوژىيەكەى سالى 1994ى توتسى يەكان بەدەستى ھۇتوكان لەوولاتى راواندا كەنزىكەى يەك مىلۇن قوربانى ئىكەوتەوۋە،نەفرت لەمرۇقايەتى و عەقلى كۇنۇزىرقاتىقانەوۋە كلتورى يەكاترقتوبول نەكردن دەكەن،و كورمىزىكى تاوان دەئىن نەعلەت لەكىزىتو،(كىزىتو ئەوژئەبووكاتىك لەكائىسايەكى شارى سوقى، راواندا دىتەدەرۋتەئەكەيەك بەنزىن دەداتەدەست سەربازانى ھۇتو تانەوخەئكەتوتسى يانە لەژن و مندال ھىشتا نەكوژرابون و خوئان جەشاردبوو بسوتىنرىن،.

ئەم ھەئوئىستە مرۇقايەتى ھەستىكرن بەشەرەمەزاريەى رەندى ئەفرىقى بۇر رابردوۋىيەكى نىزىكى 1994،،ئەلەدىموكرتيزەبوونى ئەفرىقاۋ نەبەگوزەرەكردى زەمەنىكى درىژ سەرچاۋى گرتوۋە،،بەلكو تەئنا بەپەرنەوۋەيان بەسەردەريايى مېدىتەرانە بۇ نۇروپاۋاچاۋو كەوتنىيان بە بەھاكانى دىموكراسى و مافە فەردى و مەدەنىيەكانى بەشەرەيت لەرۇژئاوا ئەو نەفرتەى لەعەقايەتى شەرەنگىزى و يەكترقتوبول نەكردن لادروستىكردون،،بەداخوۋە ئەمۇش نەبەرەمبەر دادگايردەن سەرانى بەعس دەنگۇيەكى كەورە لەجىھانى عەرەب بەجىياوازى رەوتەسىياسى يەكەنىيەوۋە دىيەوئىت راشكاوانەپاكانە بۇمىژوۋىيەكى خوئىناوى بكات ،بەبەرگرى كردن لەسەرانىكى شمشىر وەشىن، كەمتەمانى پىكەوۋەژئانى لەغىراقدا بە گوومان و مەحال بوون بەمېرات بۇبەجىھىشتوۋىن ،ھەموو ئەوھەولانەش بەئاراستەكردى ئەوۋەكەجىنۇسايىكردى خەئكى كوردستان ەك مىژوۋىيەكى خوئىناوى بەدىكۆمىنىت نەكرىت ،،چوونكەئەبەئانساندى تاوانەكانى بەعس لەئاستى جىھاندا تەكەئىكى بەگوۋرتر بەكىشى سىياسى خەئكى كوردستان دەدرىت ،بۇبەبىراران و عەقلى ناسوناليزمى عەرەب ئەوۋەندەى لەترس و خەمى بەرەسەى ناسىنى پاكتاۋى ئەژادى نەتەوۋى كوردن ئەوۋەندەئەخەمى لەسېدارەدان يان ئەدانى سەدام و سەرانى بەعس ئىن،زۇرىرەژئەندىيان لەوادايە كە سەدام و دارودەستەكەى بەچوۋوكتىن تۆمەتبارى كەلەتاوانى دوجەيل خوئىناوى ترنەبىت لەسېدارەبدرىن تا تاوانەكان نەبىتەئانسانمەو مىژوۋى ئايدۇلۇژئاي ناسوناليزمى تووندرەوى عەرەبى،بۇبەھەك خەئكى كوردستان بەرژەوۋەندىمان لەوۋەدەكەئەوۋەندەى عاتىفى ھەئەئشانەلەدەستبەجى ھەرنىستاي لەسېدارەدانى سەرانى چنگ خوئىناوى بەعس دەرۋانن ،،باشتروايەئەوۋەندە بەرنە نجامەكانى پىرۇسەى دادگايردەن

به دهستگه وت ببینین، نه ویش دانپیدانانی تاوانبارانه به تاوانه کانی ره شه کوژی نه ته وه که مان، تابیکه یینه کارتیکه تری فشار له کور و کومه نه سیاسی یه نیوده و نه تیه کان به قازانجی زیاتری دهسکه وته کانی خه ئکی کوردستان وچاندنی عهقلی یه کتر قبول کردن و خویندنه وهی به رامیهر، نه مهش کارا کردنی دادگای کردنه که ی پیویسته ..

بەدىكۆمىنىت بونى جىنۇسايىدى نەتەۋەكەمان لە پېئىش لەسىدارەدانى سەرانى بەعس

faraidun_73@hotmail.com

قەرەيدون جەمەرشىد سويسرا

دوای يەكەم دانىشتنەكانى دادگاىكردنهكەى 19 ى نۇكتۇبەرى رابردوو ،بۇ جارىكى ترد رۇژى دووشەمە 28 نۇقەمبەر سەرانى رەشتىرین ودرېندهترین رېژىمى لەناوچووی ناوچەكەهاتنەۋە ناوگېمىكى ترى پرۇسەى دادگاىكردن بەنامادەبونى پارىزەرانى بەرگرىكار لەتاونباران.بىنەۋەى ھەئۇيستە لەسەرنەۋەبەكەىن و بېئىن بۇ رەۋدەۋەكانى ھەلە بچەۋە نەنزال و رەشەكوژىيەكانى خەلكى كوردستان كەۋتەدوای ئەۋپۇلېنكردنهى بۇخشتەى تاۋانەكانى دادگاىكردن قۇرمۇئەكرا؟.بۇ رەۋدەۋە سالى1982ى گووندى دوجەدىل كەقوربانىيەكانى لەلە 150 كەس تىنا پەرىت كەۋتەدەسپېكى پرۇسەى دادگاىكردنهكان؟.ئەۋەى بۇئىيەۋەك خەلكى كوردستان و نازادىخوزانى دوونىا مايەى بايەخپىدانەكەيەنتى راۋەستانى تاۋانبارانى سەردەمە لەقەفەزى دادگا بەبەرچاۋوى وولاتانى جىھانى عەرەبى وئىسلام وتەنانەت ئەۋ وولاتانەش كەلەررەۋىيەكى نىزىكداراستەۋخۇ بەھاۋكارى مەعنەۋى وئۇجىستى ھاۋكارو ھاۋسۇزى بەعسبەكان بون.ئەگەرھاۋكارىش ئەبۇوبىن بىيۇرئانەك ھەببو لە ھەئۇيستى مرۇقاىەتى لەۋى بەبەرچاۋوى رېژىمەكانىانەۋەسەنۋورە سەدان كىلۇمەترىيەكانىان لەگەل عىراق بوبوۋە گۇرى بەكۆمەلى دەيان ھەزار خەلكى كوردستان لەژن و مندال و پىر..... .

بەلام لەم پرۇسەى دادگاىكردندەلاى خەلكى كوردستان ئەۋەندەى خوۋىن گەرمەنەلايەنەعاتىفى و توورەيەكەى لەبەرەمبەر تاۋانباران تەماشادەكرىت كەبەۋاتاي ھەرنىستادەست بەجىبى لەسىدارانى سەدام و دارودەستەخوۋىن رېژىمەكەى ئەۋەندەدادگاىكردنهكە ۋەك نامازەيەكى كەۋرە بۇگۇرانيكى سىياسى و دانانى بەردى بناغەى كلتورىك تالەرىگەى دام و دەزگاكانى دادگاى سەرىبەخۇۋەادىلانەۋە تاۋانباران سزابدىن تەماشاناكرىت. شىۋازى.دادگاىكردنهكە پرنامازەيەۋ ھىزى دەرەكى رۇژئاۋاۋاۋاۋەيەمانەكان پىشتىگرى وتەبەنى دەكەن زۇرمەغزاي سىياسى بۇ رەۋەتەسىياسى يەلۇكالى يەكانى عىراق و رېژىمەكانى ناوچەكە پىن يە.،دادگاى عادىلانەۋەسەرىبەخۇش يەكېكەلەپىگەگرنگەكانى سىستەمى دىموكراسى كەچەمكەكانى مافى مرۇقى تيا پارىزراۋە ،تا تاۋانباران بەنارەزۋوى دەسەلات و پىۋاۋانى دەۋلەت سزانەدرىن.كاتىكېش لەزۋومى كامېراكانەۋە وىنەى جومۇئەكانى ناو دادگاىمان بۇدەگۇرئازىيەۋە سەرشاشەى كەنئەكانى تەلەفۇزىيون راشكاۋانەدرىك بەسەرىبەخۇبۋونى دادگاىكردنىك دەكرا كەلەمىژۋوى عىراق و رۇژئەلانى ناۋەرەست نەبىنراۋە.دەنگەرمى بۇئەسىدارەدانى تاۋانباران سەدام و پىرەۋ 55 كەسىبەكەى بەۋ زۋوى يە نەنامازەى گۇرئانەۋ نەبىرەنەكانى خەلكى كوردستان سارپۇرئەكات.بەلگە بۇئىيە لىكۆئىيەۋە وورەكەن و دانىپدانانى تاۋانباران بەدەرەكەۋەنتى دۇسىبەشاراۋەكان لەسەرقوربانىيانى نەنزال ،كىمىيا باران گۇرەبەكۆمەلەكان.

دانىپدانان بە 35 سالى بارى ناناسايى لەكوردستان تىكۆپىپىكەدانى بارى دىموگرافىا.تىكدانى بارى كۆمەلايەتى و پەيۋەندىيەخىزائىيەكان.ۋىرانبونى سرووشت وژىنگەى كوردستان.دەستكەۋونى بەرنە نجامەكانى دادگا دەبىت بەدىكۆمىنىت بونى ئەم تاۋانانەبۇ كورد زەنگىكى ورىپا كەرەۋەدەبىت بۇھەررەپۇرەۋىكى سىياسى بىيەۋىت جارىكى ترلەغىراقدا بەناراستەى ملهورى وپان عەرەبىزىمى خەبەتى سىياسى بكات.كوشتن ولەسىدارەدانى 55 كەسى چنگ خوئناۋى قەرەبوۋى نىو مىلۇن خەلكى كوردستان نىو.زۇرجارمەرگ و لەسىدارەدان و كوشتن كەسانىكى خوئىنرۇژو بۇدەلە و دۇراۋ بۇ مىژۋوىيەكى چەۋاشەدەكاتە قارەمانى دوتىن، باشتروايە ئەۋانە لەزىندانەھەتەھەتايى يەكان گۇرەگۇرېن تابىنە سىمبول بۇ قاشىزىم و عروپە.دوای جەنگى جىھانى دوۋەم لەۋشپاۋە دادگاىكردنهى نۇرمبۇرگ كەبۇسەرانى تاۋانبارە نازىيەكان بەرېخراۋو زۇرىك لەنەئەمانەكان نىگەران و دۇژبۋون لەۋدادگاىكردنه بەھاۋسۇزى نواندن بۇ تاۋانبارە نازىيەكان بەلام ئەمۇ ئەئمانەكان بەناۋەئىنن نازىزىم و تاۋانى ھۇلۇكۇست ،بەبىيەنەۋەى فېلەبەلگە نامەى يەكانى تاۋانەكانى جەنگ شۇك و شەرەمەزان لەئەئمانىادا جگەلەكەسانىكى لەناخدا بەقەدەغەكراۋى خۇبەنازىزىم زان نەبىت.بەھەر ئەئمانىيەك بايىت تۇنازىستىت ،ئەگەرئەكرىت ۋەلايىكى زۇرناشىرنت بداتەۋە ئەۋالەشەرەمەزارى مىژۋوىيەكەدا دەگرى ،كاتىك لەگەل ئەۋ لەفرىقى يانەى لەنۇرۇپا دەژىن گقتوۋگۇدەكەيت لەسەرئەيرانەكانى قارە رەشەكەيان وباس دىتەسەر رەشەكوژىيەكەى سالى 1994ى توتسى يەكان بەدەستى ھۇتۇكان لەۋولاتى راۋاندا كەنزىكەى يەك مىلۇن قوربانى لىكەۋتەۋە.نەفرەت لەمرۇقاىەتى ۋەقەلى كۇنزىرقاتىقەنەۋە كلتورى يەكاترقوبول نەكردن دەكەن.ۋەكۆرمىزىكى تاۋان دەئىن نەعەلەت لەكىزىتۇ،(كىزىتۇ ئەۋرژئەبۇوكاتىك لەكائىسايەكى شارى سوقۇى.راۋاندا دىتەدەرۋەتەكەيەك بەنزىن دەداتەدەست سەربازانى ھۇتۇ تانەۋەكەتوتسى يانە لەژن و مندال ھىشتا نەكۇرزابون و خويمان جەشاردبوو بسوتىنرىن،.

ئەم ھەئۇيستە مرۇقاىەتى ۋەستىكرن بەشەرەمەزاريەى رۋەندى ئەفرىقى بۇراۋدوۋىيەكى نىزىكى 1994،.نەلەدىموكرتيزەبونى ئەفرىقاۋ نەبەگۇرەركردنى زەمەنىكى درىژ سەرچاۋەى گرتوۋە.بەلكو تەنھا بەپەرنەۋەيان بەسەردەريايى مېدىتەرانە بۇ نۇرۇپاۋاۋاۋو كەوتنىيان بە بەھاكانى دىموكراسى و مافە قەردى ۋەدەئىيەكانى بەشەرەيت لەرۇژئاۋا ئەۋ نەفرەتەى لەعەقاىەتى شەرەنگىزى وپەكترقىبول نەكردن لادروستىكردون،.بەداخەۋە ئەمۇش لەبەرەمبەر دادگاىكردى سەرانى بەعس دەنگۇيەكى گەۋرە لەجىھانى عەرەب بەجىۋاۋزى رەۋوتەسىياسى يەكانىيەۋە دىيەۋىت راشكاۋانەپاكانە بۇمىژۋوىيەكى خوئناۋى بكات ،بەبەرگرى كردن لەسەرئانكى شمشىر ۋەشىن، كەمتەمانى پىكەۋەژئانى لەغىراقدا بە گوومان و مەحال بون بەمېرات بۇبەجىيەشتوۋىن ،ھەموو ئەۋەۋەۋەلەنەش بەناراستەكردى ئەۋىيەكەجىنۇسايىكردى خەلكى كوردستان ۋەك مىژۋوىيەكى خوئناۋى بەدىكۆمىنىت نەكرىت ،چوونكەلەبەناساندنى تاۋانەكانى بەعس لەئاستى جىھانئادەكەئانكى بەگۇورتر بەكىشى سىياسى خەلكى كوردستان دەدرىت ،بۇبەبىراران و عەقلى ناسونالىزىمى عەرەب ئەۋەندەى لەترس و خەمى بەرەسەى ناسىنى پاكتاۋى نەزادى نەتەۋەى كوردن ئەۋەندەلەخەمى لەسىدارەدان يان ئەدانى سەدام و سەرانى بەعس نىن.زۇررەرژئەۋەدىان لەۋادايە كە سەدام و دارودەستەكەى بەچوۋوكتىر تۆمەتبارى كەلەتاۋانى دوۋجەىل خوئناۋى ترنەبىت لەسىدارەبدرىن تا تاۋانەكان نەبىتەناسنامەۋ مىژۋوى ئايدۇلۇژئايى ناسونالىزىمى تووندرەۋى عەرەبى.بۇبەۋەك خەلكى كوردستان بەرژئەۋەندىمان لەۋەدايەكە ئەۋەندەى عاتىفى ۋەئەشەنەدەستبەجى ۋەھرنىستاي لەسىدارەدانى سەرانى چنگ خوئناۋى بەعس دەروانىن ،باشتروايە ئەۋەندە بەرنە نجامەكانى پرۇسەى دادگاىكردى

به دهستگه وت ببینین، نه ویش دانپیدانانی تاوانبارانه به تاوانه کانی ره شه کوژی نه ته وه که مان، تابیکه یینه کارتیکه تری فشار له کور و کومه نه سیاسی یه نیوده و نه تیه کان به قازانجی زیاتری دهسکه وته کانی خه ئکی کوردستان وچاندنی عهقلی یه کتر قبول کردن و خویندنه وهی به رامیهر، نه مهش کارا کردنی دادگایکردنه که ی پیویسته ..

بەدىكۆمىنىت بوونى جىنۇسايدى نەتەوۋەكەمان لە پېشى لەسېدارەدانى سەرانى بەعس

faraidun_73@hotmail.com

فەرەيدون ھەمەرەشىد سويسرا

دوای يەكەم دانىشتنەكانى دادگايردەنەكەى 19 ى نۇكتۇبەرى رابردوو ، بۇ جارېكى ترد رۇژى دووشەمە 28 نۇقەمبەر سەرانى رەشتىرىن ودرېندەترىن رېژىمى لەناوچووى ناوچەكەھاتنەوۋە ناوگېمېكى تىرې پىرۇسەى دادگايردەن بەئامادەبوونى پارىژەرانى بەرگرېكار لەتاونباران ، بېئەوۋى ھەئوئىستە لەسەرنەوۋەبەكەين و بېئېن بۇ رېوودوۋەكانى ھەئە بىجەو نەنضال و رەشەكوژىيەكانى خەئكى كوردستان كەوتەدوای ئەو پۆلېئىكردەنەى بۇخشتەى تاوانەكانى دادگايردەن فۇرمۇئەكرا؟ ، بۇ رېووداوى سالى 1982 ى گووندى دوجەدىل كەقوربانىيەكانى لەئە 150 كەس تىننا پەرىت كەوتەدەسپېكى پىرۇسەى دادگايردەنەكان؟ ، ئەوۋى بۇئىيەمەك خەئكى كوردستان و نازادىخوزانى دوونىا مايەى بايەخپېئانەكەيەنتى راوەستانى تاوانبارانى سەردەمە لەقەفەزى دادگا بەبەرچاوى وولاتانى جېھانى ەەرەبى وئىسلام و تەنانەت ئەو وولاتانەش كەلەر رابردوۋىكى نىزىكداراستەوخۇ بەھاوكارى مەعنەوۋى وئوچىستى ھاوكارو ھاوسۇزى بەعسبەكان بوون ، ئەگەرھاوكارىش ئەبووبىن بېوېژدانىيەك ھەبوو لە ھەئوئىستى مرقۇقايتى لەوۋى بەبەرچاوى رېژىمەكانىيانەوۋەسنوورە سەدان كىلۇمەترىيەكانىيان لەگەئ غىراق بووۋە گوژى بەكۆمەئى دەيان ھەزار خەئكى كوردستان لەژن و منداال و پىر.....

بەئلام لەم پىرۇسەى دادگايردەنەدا لاي خەئكى كوردستان ئەوۋەندەى خوۋىن گەرمەنەلايەنەعاتىفى و توورەيەكەى لەبەرەمبەر تاوانباران تەماشادەكرىت كەبەواتاى ھەرنىستادوست بەجېئى لەسېدارانى سەدام و دارودەستەخوۋىن رېژىمەكەى ئەوۋەندەدادگايردەنەكە ەك نامازەيەكى كەورە بۇگوژانېكى سىياسى و دانانى بەردى بناغەى كلتورىك تالەرىگەى دام و دەزگاكانى دادگاى سەرىبەخۇوعادىلانەوۋە تاوانباران سزابدىن تەماشاناكرىت ، شىوازى ، دادگايردەنەكە پىرنامازەيەو ھىزى دەرەكى رۇژئاواو ھاپىمانەكان پىشتىگرى و تەبەنى دەكەن زۇرمەغزاي سىياسى بۇ رەووتەسىياسى يەئوكالى يەكانى عىراق و رېژىمەكانى ناوچەكە پىن يە ، دادگاى عادىلانەوسەرىبەخۇش يەكېكەلەپىگەگرنگەكانى سىستەمى دىموكراسى كەچەمكەكانى مافى مرقۇقى تىا پارىژراو ، تا تاوانباران بەئارەزووى دەسەلات و پىياوانى دەوئەت سزانەدرىن ، كاتىكېش لەزوومى كامبىراكانەوۋە وىنەى جموجوئەكانى ناو دادگاگەمان بۇدەگوژىزايەوۋە سەرشاشەى كەئانەكانى تەلەفزيۇن راشكاوانەدرىك بەسەرىبەخۇبوونى دادگايردەنەكە دەرگا كەلەمىژووى عىراق و رۇژەلاتى ناوەرەست نەبىنراو ، دىگەرمى بۇئەسېدارەدانى تاوانباران سەدام و پىرە 55 كەسىيەكەى بەو زووى يە نەئامازەى گوژانەو نەبىرىنەكانى خەئكى كوردستان سارپۇژدەكات ، بەئگو بۇئىيە ئىكۆئىيەوۋە وورەكان و دانىپىدانانى تاوانباران بەدەرەكەوتنى دۇسىبەشاراۋەكان لەسەرقوربانىيانى نەنضال ، كىمىيا باران گوژەبەكۆمەئەكان .

دانىپىدانان بە 35 سالى بارى ئاناساى لەكوردستان تىكويپىكەدانى بارى دىموگرافىا ، تىكدانى بارى كۆمەلايەتى و پەيوەندىيەخىزانىيەكان ، وىرانبوونى سرووشت وژىنگەى كوردستان ، دەستكەوونى بەرنە نجامەكانى دادگا دەبىت بەدىكۆمىنىت بوونى ئەم تاوانانەبۇ كورد زەنگىكى وىپاكەرەوۋەدەبىت بۇھەرپىرەوۋىكى سىياسى بىھوۋىت جارېكى ترلەغىراقدا بەئاراستەى ملھورى وپان ەەرەبىزىمى خەبەتى سىياسى بكات ، كوشتن وئەسېدارەدانى 55 كەسى چنگ خوئىناوى قەرەبووى نىو مىلېون خەئكى كوردستان نىو ، زۇرجارمەرگ و لەسېدارەدان و كوشتن كەسانىكى خوئىنپۇژو بوئەئە و دۇراو بۇ مىژوويەكى چەواشەدەكاتە قارەمانى دوتىن ، باشتروايە ئەوانە لەزىندانەھەتەھەتايى يەكان گوژبەگوژىن تابىنە سىمبول بۇ قاشىزىم و عروپە ، دوای جەئكى جېھانى دووم لەوشىوازە دادگايردەنەى نۇرمبۇرگ كەبۇسەرانى تاوانبارە نازىيەكان بەرېخرابوو زۇرىك لەئەئمانەكان نىگەران و دۇژبوون لەو دادگايردەنەبەھاوسۇزى نواندىن بۇ تاوانبارە نازىيەكان بەئلام ئەمۇ ئەئمانەكان بەناوھىنانى نازىزىم و تاوانى ھۇئوكۇست ، بەبىيىنەوۋى قىلمەبەئگەنامەى يەكانى تاوانەكانى جەنگ شۇك و شەرمەزان لەئەئمانىادا جگەلەكەسانىكى لەناخدا بەقەدەغەكراوى خۇبەنازىزىم زان نەبىت ، بەھەر ئەئمانىيەك بايىت تۇنازىستىت ، ئەگەرئەكرىت وەلامىكى زۇرناشىرت بىداتەوۋە ئەوالەشەرمەزارى مىژوويەكەدا دەرگى ، كاتىك لەگەئ ئەو لەفرىقى يانەى لەئۇروپا دەژىن گقتوگوژدەكەيت لەسەرقەيرانەكانى قارە رەشەكەيان وپاس دىتەسەر رەشەكوژىيەكەى سالى 1994 ى توتسى يەكان بەدەستى ھۇتوكان لەوولاتى راواندا كەنزىكەى يەك مىلېون قوربانى ئىكەوتەوۋە ، نەفرەت لەمرۇقايتى و عەقلى كۇنۇزىرقاتىقانەوۋە كلتورى يەكاترقبوون نەكرەن ، و كورمىزىكى تاوان دەئىن نەعلەت لەكىزىتو ، (كىزىتو ئەورژەبووكاتىك لەكائىسايەكى شارى سوقو ، راواندا دىتەدەرۋەئەكەيەك بەنزىن دەداتەدەست سەربازانى ھۇتو تانەوخەئكەتوتسى يانە لەژن و منداال ھىشتا نەكوژرابون و خوئان ھەشاردبوو بسوتىنرىن .

ئەم ھەئوئىستە مرقۇقايتى و ھەستىكرەن بەشەرمەزاريەى رەندى ئەفرىقى بۇرابردوۋىكەى نىزىكى 1994 ، نەلەدىموكرتيزەبوونى ئەفرىقا و نەبەگوژەركردنى زەمەنىكى درىژ سەرچاوى گرتوۋە ، بەئلكو تەئنا بەپەرنەوۋەيان بەسەردەريايى مېدىتەرەنە بۇ نۇروپا و چاۋو كەوتنىيان بە بەھاكانى دىموكراسى و مافە فەردى و مەدەنىيەكانى بەشەرىيەت لەرۇژئاوا ئەو نەفرەتەى لەعەقايەتەى شەرنەگىزى و يەكترقبول نەكرەن لادروستىكردون ، بەداخوۋە ئەمۇش لەبەرەمبەر دادگايردەنەى سەرانى بەعس دەنگۇيەكى كەورە لەجېھانى ەەرەب بەجىاوازى رەووتەسىياسى يەكەنىيەوۋە دىيەوۋىت راشكاوانەپاكانە بۇمىژوويەكى خوئىناوى بكات ، بەبەرگرى كردن لەسەرانىكى شمشىر وەشىن ، كەمتەمانى پىكەوۋەژىئانى لەغىراقدا بە گوومان و مەحال بوون بەمېرات بۇبەجىيەئىشتوۋىن ، ھەموو ئەوھەولانەش بەئاراستەكردنى ئەوۋەكەجىنۇسايدىكرەن خەئكى كوردستان وەك مىژوويەكى خوئىناوى بەدىكۆمىنىت نەكرىت ، چوونكەلەبەئانساندىن تاوانەكانى بەعس لەئاستى جېھاندا تەكانىكى بەگوۋرتر بەكىشەى سىياسى خەئكى كوردستان دەدرىت ، بۇبەبىراران و عەقلى ناسوناليزمى ەەرەب ئەوۋەندەى لەترس و خەمى بەرەسمى ناسىنى پاكتاوى ئەژادى نەتەوۋى كوردن ئەوۋەندەلەخەمى لەسېدارەدان يان ئەدانى سەدام و سەرانى بەعس نىن ، زۇرىبەرژەئەدىيان لەوادايە كە سەدام و دارودەستەكەى بەچووكترىن تۆمەتبارى كەلەتاوانى دووجەيل خوئىناوى ترنەبىت لەسېدارەبدرىن تا تاوانەكان نەبىتەئانسانمەو مىژووى ئايدۇلۇژىياى ناسوناليزمى تووندرەوۋى ەەرەبى ، بۇبەوۋەك خەئكى كوردستان بەرژەوۋەندىمان لەوۋەكەئەوۋەندەى عاتىفى ھەئەئشانەلەدەستبەجى و ھەرنىستاي لەسېدارەدانى سەرانى چنگ خوئىناوى بەعس دەروانىن ، باشتروايەئەوۋەندە بەرنە نجامەكانى پىرۇسەى دادگايردەن

به دهستگه وت ببینین، نه ویش دانپیدانانی تاوانبارانه به تاوانه کانی ره شه کوژی نه ته وه که مان، تابیکه یینه کارتیکه تری فشار له کور و کومه نه سیاسی یه نیوده و نه تیه کان به قازانجی زیاتری دهسکه وته کانی خه ئکی کوردستان وچاندنی عهقلی یه کتر قبول کردن و خویندنه وهی به رامیهر، نه مهش کارا کردنی دادگای کردنه که ی پیویسته ..

بەدىكۆمىنىت بوونى جىنۇسايدى نەتەۋەكەمان لە پېش لەسىدارەدانى سەرانى بەعس

faraidun_73@hotmail.com

قەرەيدون جەمەرشىد سويسرا

دوای يەكەم دانىشتەنەكانى دادگاىكردنەكەى 19 ى نۇكتۆپەرى رابردوو ، بۇ جارىكى ترد رۇژى دووشەمە 28 نۇقەمبەر سەرانى رەشتىرىن ودرندەترىن رېژىمى لەناوچووى ناوچەكەھاتنەۋە ناوگېمىكى تىرى پۇرسەى دادگاىكردن بەنامادەبوونى پارىزەرانى بەرگرىكار لەتاۋنباران ، بىنەۋەى ھەئۆيستە لەسەرنەۋەبەكەين و بۇپىن بۇ رۈودوۋەكانى ھەلە بچەو ئەنضال و رەشەكوژىيەكانى خەلكى كوردستان كەۋتەدوای ئەۋپۆلېنكردەنى بۇخشتەى تاۋانەكانى دادگاىكردن قۇرمۇئەكرا؟ بۇ رۈوداۋى سالى 1982ى گوۋندى دوجەدىل كەقوربانىيەكانى لە 150 كەس تىنا پەرىت كەۋتەدەسپىكى پۇرسەى دادگاىكردنەكان؟ ئەۋەى بۇنىمەۋەك خەلكى كوردستان و نازادىخوزانى دوونىا مايەى بايەخپىدانەكەيەنتى راۋەستانى تاۋانبارانى سەردەمە لەقەفەزى دادگا بەبەرچاوۋى وولاتانى جىھانى عەرەبى وئىسلام و تەننات ئەۋ وولاتەش كەلەر ابردوۋىكى نىزىكاراستەۋو بەھاۋاكارى مەعنەۋى وئوچىستى ھاۋكارو ھاۋسۇزى بەعسبەكان بوون ، ئەگەرھاۋاكارىش ئەبوۋىن بىۋىژدانىيەك ھەبو لە ھەئۆيستى مۇقايەتى لەۋى بەبەرچاوۋى رېژىمەكانىيانەۋەسنورە سەدان كىلۇمەترىيەكانىيان لەگەل عىراق بوبوۋە گۆرى بەكۇمەلى دەيان ھەزار خەلكى كوردستان لەژن و مندال و پىر

بەلام لەم پۇرسەى دادگاىكردنەدا لاي خەلكى كوردستان ئەۋەندەى خوۋىن گەرمانەلايەنەعاتىفى و توورەيەكەى لەبەرامبەرتاۋنباران تەماشادەكرىت كەبەواتاى ھەرنىستادوست بەجىبى لەسىدارانى سەدام و دارودەستەخوۋىن رېژىمەكەى ئەۋەندەدادگاىكردنەكە ۋەك نامازەيەكى كەۋرە بۇگۇرانىكى سىياسى و دانانى بەردى بناغەى كلتورىك تالەرىگەى دام و دەزگاكانى دادگاى سەرىبەخۇۋەادىلانەۋە تاۋنباران سزابدىن تەماشاناكرىت . شىۋاى . دادگاىكردنەكە پرنامازەيەۋ ھىزى دەرەكى رۇژئاۋاۋاۋاپەيمانەكان پىشتىگرى و تەبەنى دەكەن زۇرمەغزاي سىياسى بۇ رەۋوتەسىياسى يەلۇكالى يەكانى عىراق و رېژىمەكانى ناوچەكە پىن يە . . . دادگاى عادىلانەۋەسەرىبەخۇش يەكپەلەپىگەگرنەكانى سىستەمى دىموكراسى كەچەمكەكانى مافى مۇقى تىا پارىزراۋە ، تا تاۋنباران بەنارەزوۋى دەسەلات و پىياۋانى دەۋلەت سزانەدرىن ، كاتىكش لەزوۋمى كامبىراكانەۋە وىنەى جومۇلەكانى ناۋ دادگاكەمان بۇدەگۈنرايەۋە سەرشاشەى كەنلەكانى تەلەفۇنۇن راشكاۋانەدرىك بەسەرىبەخۇۋىن دادگاىكردنەكە دەكرى كەلەمىژوۋى عىراق و رۇژەلاتى ناۋەرەست نەبىنراۋە ، دىگەرمى بۇلەسىدارەدانى تاۋنباران سەدام و پىرە 55 كەسىبەكەى بەۋ زوۋى يە نەنامازەى گۇرآنەۋ نەبىرىنەكانى خەلكى كوردستان سارپۇدەكات ، بەنگو بۇنىمە ئىكۆلېنەۋە وورەكان و دانىپدانانى تاۋنباران بەدەرەكەۋتنى دۇسىبەشاراۋەكان لەسەرقوربانىيانى ئەنضال ، كىمىيا باران گۇرەبەكۇمەلەكان .

دانىپدانان بە 35 سالى بارى نانسايى لەكوردستان تىكۆپىپىكانى بارى دىموگرافىيا ، تىكدانى بارى كۆمەلايەتى و پەيوەندىيەخىزانىيەكان ، وىرانىبوونى سروسشت وژىنگەى كوردستان ، دەستەكوۋىت بەرنە نجامەكانى دادگا دەبىت بەدىكۆمىنىت بوونى ئەم تاۋانانەبۇ كورد زەنگىكى ورىپاكەرەۋەدەبىت بۇھەرپۇرەۋىكى سىياسى بىهۋىت جارىكى ترلەغىراقدا بەناراستەى ملهورى وپان عەرەبىزىمى خەبەتى سىياسى بكات ، كوشتن ولسىدارەدانى 55 كەسى چنگ خوۋىناۋى قەرەبوۋى نىو مىلۇن خەلكى كوردستان نىو ، زۇرجارمەرگ و لەسىدارەدان و كوشتن كەسانىكى خوۋىنرېژو بوۋەلە و دۇراۋ بۇ مىژوۋىيەكى چەۋاشەدەكاتە قارەمانى دوتىن ، باشتروايە ئەۋانە لەزىندانەھەتتەھەتايى يەكان گۇرپەگۇرپىن تابىنە سىمبول بۇ قاشىزىم و عروپە . . . دوای جەنگى جىھانى دوۋەم لەۋشىۋازە دادگاىكردنەى نۇرمبۇرگ كەبۇسەرانى تاۋانبارە نازىيەكان بەرپىخراۋو زۇرىك لەنەئەمانەكان نىگەرەن و دىژوۋن لەۋدادگاىكردنەبەھاۋسۇزى نواندىن بۇ تاۋانبارەنازىيەكان بەلام ئەمۇ ئەئمانەكان بەناۋىھىنانى نازىزىم و تاۋانى ھۇلۇكۇست ، بەبىيىنەۋەى فېلەمەبەلگەنامەى يەكانى تاۋانەكانى جەنگ شۇك و شەرمەزان لەنەئەمانىادا جگەلەكەسانىكى لەناخدا بەقەدەغەكراۋى خۇبەنازىزىم زان نەبىت ، بەھەر ئەئمانىيەك بايىت تۇنازىستىت ، ئەگەرنەكرىت وەلامىكى زۇرناشىرتت بداتەۋە ئەۋالەشەرمەزارى مىژوۋىيەكە دەگرى ، كاتىك لەگەل ئەۋ لەفرىقى يانەى لەنۇروپا دەژىن گقتوۋگۇدەكەيت لەسەرقەيرانەكانى قارە رەشەكەيان وپاس دىتەسەر رەشەكوژىيەكەى سالى 1994ى توتسى يەكان بەدەستى ھۇتۇكان لەۋولاتى راۋاندا كەنزىكەى يەك مىلۇن قوربانى ئىكەۋتەۋە ، نەفرەت لەمۇقايەتى و عەقلى كۇنرۇقاتىقانەۋە كلتورى يەكاترقىبۇل نەكردىن دەكەن ، ۋەكومرېزىكى تاۋان دەلېن نەعلەت لەكىزىتۇ ، (كىزىتۇ ئەۋرژنەبۇوكاتىك لەكائىسايەكى شارى سوقۇ ، راۋاندا دىتەدەرۋتەئەكەيەك بەنرېن دەداتەدەست سەربازانى ھۇتۇ تانەۋخەئەكەتوتسى يانە لەژن و مندال ھىشتا نەكۇرزابون و خوۋىان جەشاردبوو بسوتىنرېن

ئەم ھەئۆيستە مۇقايەتى ۋەستىكرىن بەشەرەزارىيەى رۈەندى ئەفرىقى بۇراۋرەدوۋىكەى نىزىكى 1994 ، نەلەدىموكرىتېزەبوونى ئەفرىقاۋ نەبەگۇرەركردنى زەمەنىكى درىژ سەرجاۋى گر تۈۋە ، بەلكو تەنھا بەپەرنەۋەپان بەسەردەريايى مېدىتەرەنە بۇ نۇروپاۋاۋاۋو كەۋتەنپان بە بەھاكانى دىموكراسى و مافە فەردى ۋەدەدەنىيەكانى بەشەرەپت لەرۇژئاۋا ئەۋ نەفرەتەى لەعەقايەتى شەرەنگىزى وپەكتىرقىبۇل نەكردىن لادروسىكرىدوون ، بەدخاۋە ئەمۇش لەبەرمبەر دادگاىكردنى سەرانى بەعس دىگۇيەكى گەۋرە لەجىھانى عەرەب بەجىباۋازى رەۋوتەسىياسى يەكائىيەۋە دەپەيۋىت راشكاۋانەپاكانە بۇمىژوۋىيەكى خوۋىناۋى بكات ، بەبەرگرى كرىن لەسەرانىكى شمشىر ۋەشىن ، كەمتەمانى پىكەۋەژىيانى لەغىراقدا بە گۇومان و مەجال بوون بەمېرات بۇبەجىھىشتىۋىن ، ھەموو ئەۋەۋەۋەلەش بەناراستەكردنى ئەۋىيەكەجىنۇسايدىكردنى خەلكى كوردستان ۋەك مىژوۋىيەكى خوۋىناۋى بەدىكۆمىنىت نەكرىت ، چۈنكەلەبەناساندنى تاۋانەكانى بەعس لەناسىتى جىھاندا تەكانىكى بەگۇورتر بەكىشى سىياسى خەلكى كوردستان دەدرىت ، بۇبەبىراران و عەقلى ناسونالىزىمى عەرەب ئەۋەندەى لەترس و خەمى بەرەسىمى ناسىنى پاكتاۋى نەژادى نەتەۋەى كوردن ئەۋەندەلەخەمى لەسىدارەدان يان ئەدانى سەدام و سەرانى بەعس نىن ، زۇرىبەرژەۋەندىيان لەۋادايە كە سەدام و دارودەستەكەى بەچوۋوكتىرىن تۇمەتبارى كەلەتاۋانى دوۋجەل خوۋىناۋى ترنەبىت لەسىدارەبدرىن تا تاۋانەكان ئەبىتەناسنامەۋ مىژوۋى ئايدۇلۇژىياى ناسونالىزىمى تووندرەۋى عەرەبى . بۇبەۋەك خەلكى كوردستان بەرژەۋەندىيمان لەۋەدەيكە ئەۋەندەى عاتىفى ۋەلەشەنەلەدەستەبەجى ۋەھرنىستاي لەسىدارەدانى سەرانى چنگ خوۋىناۋى بەعس دەروانىن ، باشتروايە ئەۋەندە بەرنە نجامەكانى پۇرسەى دادگاىكردن

به دهستگه وت ببینین، نه ویش دانپیدانانی تاوانبارانه به تاوانه کانی ره شه کوژی نه ته وه که مان، تابیکه یینه کارتیکه تری فشار له کور و کومه نه سیاسی یه نیوده و نه تیه کان به قازانجی زیاتری دهسکه وته کانی خه ئکی کوردستان وچاندنی عهقلی یه کتر قبول کردن و خویندنه وهی به رامیهر، نه مهش کارا کردنی دادگای کردنه که ی پیویسته ..

بەدىكۆمىنىت بوونى جىنۇسايدى نەتەوۋەكەمان لە پېش لەسېدارەدانى سەرانى بەعس

faraidun_73@hotmail.com

فەرەيدون ھەمەرشىد سويسرا

دوای يەكەم دانىشتنەكانى دادگايرىكەندەكەى 19 ى نۇكتۇبەرى رابردوو ، بۇ جارىكى ترد رۇژى دووشەمە 28 نۇقەمبەر سەرانى رەشتىرىن ودرېندەترىن رېژىمى لەناوچووى ناوچەكەھاتنەوۋە ناوگېمىكى تىرې پىرۇسەى دادگايرىكەندە بەئامادەبوونى پارىژەرانى بەرگرىكار لەتاوانباران ، بېنەھوى ھەئوئىستە لەسەرنەوۋەبەكەين و بېئىن بۇ رېوودەوۋەكانى ھەلە بەجەو ئەنھال و رەشەكوژىيەكانى خەلگى كوردستان كەوتەدوای ئەو پوئىنكرىنەى بۇخشتەى تاوانەكانى دادگايرىكەندە فۇرمۇلەكرا؟ ، بۇ رېووداوى سالى 1982 ى گووندى دو جەدىل كەقوربانىيەكانى لە 150 كەس تىننا پەرىت كەوتەدەسپىكى پىرۇسەى دادگايرىكەندەكان؟ ، ئەوۋەى بۇئىيەھەك خەلگى كوردستان و نازادىخوزانى دوونىا مايەى بايەخپىدانەكەيەنتى راوەستانى تاوانبارانى سەردەمە لەقەھەزى دادگا بەبەرجاوى وولاتانى جىھانى عەرەبى وئىسلام و تەنانەت ئەو وولاتانەش كەلەر رابردوۋىكى نىزىكداراستەوخۇ بەھاوكارى مەعنەوى وئوچىستى ھاوكارو ھاوسۇزى بەعسبەكان بوون ، ئەگەرھاوكارىش ئەبوون بىوېژدانىيەك ھەبو لە ھەئوئىستى مرقۇقايتى لەوۋى بەبەرجاوى رېژىمەكانىيانەوۋەسنوورە سەدان كىلۇمەترىيەكانىيان لەگەل عىراق بووۋە گوۋى بەكۆمەلنى دەيان ھەزار خەلگى كوردستان لەژن و مندال و پىر.....

بەلام لەم پىرۇسەى دادگايرىكەندە لاي خەلگى كوردستان ئەوۋەندەى خوۋىن گەرمانەلەيەنەعاتىفى و توورەيەكەى لەبەرەمبەرتاوانباران تەماشادەكرىت كەبەواتاى ھەرنىستەوۋەست بەجىبى لەسېدارانى سەدام و داروۋەستەخوۋىن رېژىمەكەى ئەوۋەندەدادگايرىكەندەكە ھەك نامازەيەكى كەورە بۇگۇرانيكى سىياسى و دانانى بەردى بناغەى كلتورىك تالەرىگەى دام و دەزگاكانى دادگاى سەرىبەخۇوعادىلانەوۋە تاوانباران سزابدىن تەماشاناكرىت ، شىوازى ، دادگايرىكەندەكە پىرنامازەيەو ھىزى دەركى رۇژئاواوھوپەيمانەكان پىشتىگرى و تەبەنى دەكەن زۇرمەغزاي سىياسى بۇ رەوتەسىياسى يەلۇكالى يەكانى عىراق و رېژىمەكانى ناوچەكە پىن يە ، دادگاى عادىلانەوسەرىبەخۇش يەكېكەلەپىگەگرنگەكانى سىستەمى دىموكراسى كەچەمكەكانى مافى مرقۇقى تىا پارىژراو ، تا تاوانباران بەنارەزوۋى دەسلەت و پىياوانى دەولەت سزانەدرىن ، كاتىكش لەزوومى كامبىراكانەوۋە وىنەى جوموئەكانى ناو دادگاگەمان بۇدەگوۋىزرايەوۋە سەرشاشەى كەئالەكانى تەلەفزىون راشكاوانەدرىك بەسەرىبەخۇبوونى دادگايرىكەندىك دەكرە كەلەمىژوۋى عىراق و رۇژھەلاتى ناوەرەست نەبىنراو ، دىگەرمى بۇلەسېدارەدانى تاوانباران سەدام و پىرە 55 كەسبەكەى بەو زوۋى يە نەنامازەى گوۋانەو نەبىرىنەكانى خەلگى كوردستان سارپۇدەكات ، بەئگو بۇئىيە لىكۆئىنەوۋە وورەكان و دانپىدانانى تاوانباران بەدەركەوتنى دۇسبەشاراۋەكان لەسەرقوربانىيانى ئەنھال ، كىمىيا باران گوۋەبەكۆمەلەكان .

دانپىدانان بە 35 سالى بارى نانسايى لەكوردستان تىكۆپىيەكانى بارى دىموگرافىا ، تىكدانى بارى كۆمەلەيەتى و پەيوەندىيەخىزانىيەكان ، وىرانبوونى سروشت وژىنگەى كوردستان ، دەستكەوونى بەرنە نجامەكانى دادگا دەبىت بەدىكۆمىنىت بوونى ئەم تاوانانەبۇ كورد زەنگىكى و رىياكەرەوۋەدەبىت بۇھەرپىرەوۋىكى سىياسى بىھوۋىت جارىكى ترلەعىراقدا بەئاراستەى ملھورى و پان عەرەبىزىمى خەبەتى سىياسى بكات ، كوشتن و لەسېدارەدانى 55 كەسى چنگ خويناۋى قەرەبوۋى نىو مىلۇن خەلگى كوردستان نىو ، زۇرجارمەرگ و لەسېدارەدان و كوشتن كەسائىكى خوېنپىژو بوۋەلە و دۇراو بۇ مىژوۋىيەكى چەواشەدەكاتە قارەمانى دوتىن ، باشتروايە ئەوانە لەزىندانەھەتەھەتايى يەكان گوۋرەگوۋرېن تابىنە سىمبول بۇ قاشىزىم و عروپە ، دوای جەنگى جىھانى دووم لەوشىوازە دادگايرىكەندەى نۇرمبۇرگ كەبۇسەرانى تاوانبارە نازىيەكان بەرپىخرابوو زۇرىك لەئەئمانەكان نىگەرەن و دىژبوون لەو دادگايرىكەندە بەھاوسۇزى نواندىن بۇ تاوانبارە نازىيەكان بەلام ئەمۇ ئەئمانەكان بەناوھىنانى نازىزىم و تاوانى ھۆلۇكۆست ، بەبىيىنەھوى قىلمەبەلگەنامەى يەكانى تاوانەكانى جەنگ شۇك و شەرەمەزان لەئەئمانىادا جگەلەكەسائىكى لەناخدا بەقەدەغەكراوى خۇبەنازىزىم زان نەبىت ، بەھەر ئەئمانىيەك بايىت تۇنازىستىت ، ئەگەرەكرىت وەلامىكى زۇرناشېرت بداتەوۋە ئەوالەشەرەمەزارى مىژوۋىيەكەدەگى ، كاتىك لەگەل ئەو لەفرىقى يانەى لەنۇروپا دەژىن گقتوۋگۆدەكەيت لەسەرقەيرانەكانى قارە رەشەكەيان و باس دىتەسەر رەشەكوژىيەكەى سالى 1994 ى توتسى يەكان بەدەستى ھۆتۇكان لەوولاتى راواندا كەنزىكەى يەك مىلۇن قوربانى لىكەوتەوۋە ، نەفرەت لەمرۇقايتى و عەقلى كۆنۇرقاتىقانەوۋە كلتورى يەكاترقىبوول نەكرەن ، و كۆرەمىزىكى تاوان دەئىن نەعلەت لەكىزىتۇ ، (كىزىتۇ ئەوژئەبوو كاتىك لەكائىسايەكى شارى سوقۇ ، راواندا دىتەدەرتەكەيەك بەنزىن دەداتەدەست سەربازانى ھۆتۇ تانەوخەلكەتوتسى يانە لەژن و مندال ھىشتا نەكوژرابون و خويمان ھەشاردبوو بسوتىنرۇن .

ئەم ھەئوئىستە مرقۇقايتى و ھەستىكرەن بەشەرەمەزاريەى رەندى ئەفرىقى بۇرابردوۋىيەكى نىزىكى 1994 ، نەلەدىموكرتيزەبوونى ئەفرىقاۋ نەبەگۆرەركردنى زەمەنىكى درىژ سەرجاۋى گرتوۋە ، بەلكو تەنھا بەپەرنەوۋەيان بەسەردەريايى مېدىتەرەنە بۇ نۇروپاۋاچاۋو كەوتنىيان بە بەھاكانى دىموكراسى و مافە فەردى و مەدەنىيەكانى بەشەرەيت لەرۇژئاوا ئەو نەفرەتەى لەعەقايەت شەرەنگىزى و يەكترقبول نەكرەن لادروستىكرىدون ، بەداخوۋە ئەمۇش نەبەرمبەر دادگايرىكەندى سەرانى بەعس دەنگۆيەكى گەرە لەجىھانى عەرەب بەجىياوازى رەوتەسىياسى يەكانىيەوۋە دىيەوۋىت راشكاوانەپاكانە بۇمىژوۋىيەكى خويناۋى بكات ، بەبەرگرى كردن لەسەرانىكى شمشىر وەشىن ، كەمتەمانى پىكەوۋەژىيانى لەعىراقدا بە گوومان و مەحال بوون بەمېرات بۇبەجىھىشتوۋىن ، ھەموو ئەوھەولانەش بەئاراستەكردنى ئەوۋەكەجىنۇسايدىكردنى خەلگى كوردستان ھەك مىژوۋىيەكى خويناۋى بەدىكۆمىنىت نەكرىت ، چوونكەلەبەناساندنى تاوانەكانى بەعس لەئاستى جىھاندا تەكانىكى بەگوۋرتر بەكىشى سىياسى خەلگى كوردستان دەدرىت ، بۇبەبىراران و عەقلى ناسوناليزمى عەرەب ئەوۋەندەى لەترس و خەمى بەرەسەمى ناسىنى پاكتاۋى ئەژادى نەتەھوى كوردن ئەوۋەندەلەخەمى لەسېدارەدان يان ئەدانى سەدام و سەرانى بەعس نىن ، زۇررىزەئەندىيان لەوادىيە كە سەدام و داروۋەستەكەى بەچوۋوكتىن تۆمەتبارى كەلەتاوانى دووچەل خويناۋى ترنەبىت لەسېدارەبدرىن تا تاوانەكان نەبىتەناسنامەو مىژوۋى ئايدۇلۇژىياى ناسوناليزمى تووندرەوى عەرەبى ، بۇبەھەك خەلگى كوردستان بەرژەئەندىمان لەوۋەكەئەوۋەندەى عاتىفى ھەئەشەنەلەدەستبەجى و ھەرنىستەى لەسېدارەدانى سەرانى چنگ خويناۋى بەعس دەروانىن ، باشتروايەئەوۋەندە بەرنە نجامەكانى پىرۇسەى دادگايرىكەند

به دهستگه وت ببینین، نه ویش دانپیدانانی تاوانبارانه به تاوانه کانی ره شه کوژی نه ته وه که مان، تابیکه یینه کارتیکه تری فشار له کور و کومه نه سیاسی یه نیوده و نه تیه کان به قازانجی زیاتری دهسکه وته کانی خه ئکی کوردستان وچاندنی عهقلی یه کتر قبول کردن و خویندنه وهی به رامیهر، نه مهش کارا کردنی دادگای کردنه که ی پیویسته ..

بەدىكۆمىنىت بوونى جىنۇسايىدى نەتەۋەكەمان لە پېئىش لەسىدارەدانى سەرانى بەعس

faraidun_73@hotmail.com

فەرەيدون ھەمەرشىد سويسرا

دوای يەكەم دانىشتنەكانى دادگاىكردنەكەى 19 ى نۇكتۇبەرى رابردوو ، بۇ جارېگى ترد رۇژى دووشەمە 28 نۇقەمبەر سەرانى رەشتىرىن ودرېندەترىن رېژىمى لەناوچووى ناوچەكەھاتنەۋە ناوگېمېكى تىرې پىرۇسەى دادگاىكردن بەئامادەبوونى پارىژەرانى بەرگرىكار لەتاۋنباران ،بېنەۋەى ھەئوئىستە لەسەرنەۋەبەكەين و بېئىن بۇ رېوودەۋەكانى ھەلە بچەو نەنزال ورەشەكوژىيەكانى خەئكى كوردستان كەوتەدوای ئەۋپۇئىنكردنەى بۇخشتەى تاۋانەكانى دادگاىكردن فۇرمۇئەكرا؟ بۇ رېووداۋى سالى 1982ى گووندى دوجەدىل كەقوربانىيەكانى لە 150 كەس تىننا پەرىت كەوتەدەسپېئىكى پىرۇسەى دادگاىكردنەكان؟ ئەۋەى بۇئىيەۋەك خەئكى كوردستان و نازادىخوزانى دوونىا مايەى بايەخپىدانەكەيەتى راۋەستانى تاۋانبارانى سەردەمە لەقەفەزى دادگا بەبەرجاۋوى وولاتانى جىھانى ەەرەبى وئىسلام وتەنانت ئەۋ وولاتنەش كەلەر رابردوۋىكى نىزىكداراستەۋو بھەاوكارى مەعنەۋى وئوچىستى ھاوكارو ھاوسۇزى بەعسبەكان بوون، ئەگەرھاوكارىش ئەبووېن بېوئىژدانىيەك ھەبوو لە ھەئوئىستى مرقۇقاىەتى لەۋەى بەبەرجاۋوى رېژىمەكانىيانەۋەسنوورە سەدان كىلۇمەترىيەكانىيان لەگەئ عىراق بووۋە گۆرى بەكۆمەئى دەيان ھەزار خەئكى كوردستان لەژن و مندال و پىر..... .

بەلام لەم پىرۇسەى دادگاىكردنەدا لاي خەئكى كوردستان ئەۋەندەى خوېن گەرمەنەلايەنەعاتىفى و توورەيەكەى لەبەرەمبەرتاۋنباران تەماشادەكرىت كەبەواتاى ھەرنىستەۋەست بەجىبى لەسىدارانى سەدام و داروودەستەخوېن رېژەكەى ئەۋەندەدادگاىكردنەكە ۋەك ئامارەيەكى كەۋرە بۇگۇرانيكى سىياسى ودانانى بەردى بناغەى كلتورىك تالەرىگەى دام و دەزگاكانى دادگاى سەريەخۇۋعادىلانەۋە تاۋنباران سزابدرىن تەماشاناکرىت. شىۋاۋى. دادگاىكردنەكە پىرنامازەيەو ھىزى دەركى رۇژئاۋاۋاۋاپەيمانەكان پىشتگىرى وتەبەنى دەكەن زۇرمەغزاي سىياسى بۇ رەۋوتەسىياسى يەئۇكالى يەكانى عىراق و رېژىمەكانى ناوچەكە پىن يە. دادگاى عادىلانەۋەسەربەخۇش يەكېكەلەپىگەگىرنگەكانى سىستەمى دىموكراسى كەچەمكەكانى مافى مرقۇقى تيا پارىژراۋە ، تا تاۋنباران بەنارەزۋوى دەسلەت و پىياۋانى دەۋەت سزانەدرىن. كاتىكش لەزۋومى كامبىراكانەۋە وئەى جموجوئەكانى ناو دادگاگەمان بۇدەگۇئىزرايەۋە سەرشاشەى كەئالەكانى تەلەفۇنۇن راشكاۋانەدرك بەسەربەخۇبوونى دادگاىكردنەكە دەكرا كەلەمىژۋوى عىراق و رۇژھەلاتى ناۋەرەست نەبىنراۋە، دنگەرمى بۇلەسىدارەدانى تاۋانباران سەدام و پىرە 55 كەسبەكەى بەۋ زۋوى يە نەئامارەى گۇرآنەۋ نەبىرەنەكانى خەئكى كوردستان سارپۇژدەكات. بەئگو بۇئىيە ئىكۇئىنەۋە وورەكەن و دانپىدانانى تاۋنباران بەدەرەكەۋەتنى دۇسبەشاراۋەكان لەسەر قوربانىيانى نەنزال ،كىمىيا باران گۇرەبەكۆمەئەكان.

دانپىدانان بە 35 سالى بارى ئاناساى لەكوردستان تىكۇپىيەكانى بارى دىموگرافىا، تىكدانى بارى كۆمەلايەتى و پەيوەندىيەخىزانىيەكان. وئىرابوونى سرووشت وژىنگەى كوردستان، دەستكەۋوتى بەرنە نجامەكانى دادگا دەبىت بەدىكۆمىنىت بوونى ئەم تاۋانانەبۇ كورد زەنگىكى ورىاكەرەۋەدەبىت بۇھەرپىرەۋىكى سىياسى بىيەۋىت جارېكى ترلەعىراقدا بەئاراستەى ملھورى وپان ەەرەبىزىمى خەبەتى سىياسى بكات، كوشتن و لەسىدارەدانى 55 كەسى چنگ خوئناۋى قەربوۋى نىو مىلۇن خەئكى كوردستان نىو. زۇرجارمەرك و لەسىدارەدان و كوشتن كەسانىكى خوئىنپۇژو بوئەئە و دۇراۋ بۇ مىژۋىيەكى چەۋاشەدەكاتە قارەمانى دوتىن، باشتروايە ئەۋانە لەزىندانەھەتەھەتايى يەكان گۇرپەگۇرپىن تابىنە سىمبول بۇ قاشىزىم و عروپە. دوای جەئكى جىھانى دووم لەۋشپاۋە دادگاىكردنەى نۇرمبۇرگ كەبۇسەرانى تاۋانبارە نازىيەكان بەرئىخراۋو زۇرىك لەئەئمانەكان نىگەرەن و دژىبوون لەۋدادگاىكردنەبەھاوسۇزى نواندن بۇ تاۋانبارە نازىيەكان بەلام ئەمۇ ئەئمانەكان بەناۋەىنەنى نازىزىم و تاۋانى ھۇئوكۇست ،بەبىيەنەۋەى فىلەمەبەئەگەنامەى يەكانى تاۋانەكانى جەنگ شۇك و شەرمەزان لەئەئمانىادا جگەلەكەسانىكى لەناخدا بەقەدەغەكراۋى خۇبەنازىزىم زان نەبىت. بەھەر ئەئمانىيەك بايىت تۇنازىستىت ، ئەگەرنەكرىت وەلامىكى زۇرناشپىرت بىداتەۋە ئەۋالەشەرمەزارى مىژۋىيەكەدا دەگرى ،كاتىك لەگەئ ئەۋ نەفرىقى يانەى لەئۇرۇپا دەژىن گقتوۋگۇدەكەيت لەسەر قەيرانەكانى قارە رەشەكەيان وپاس دىتەسەر رەشەكوژىيەكەى سالى 1994ى توتسى يەكان بەدەستى ھۇتكان لەۋولاتى راۋاندا كەزىكەى يەك مىلۇن قوربانى ئىكەۋتەۋە، نەفرت لەمرۇقاىەتى و عەقلى كۇنۇرقاتىقانەۋە كلتورى يەكاترقىبوول نەكردن دەكەن. و كورمىزىكى تاۋان دەئىن نەعەلت لەكىزىتو، (كىزىتو ئەۋرژنەبووكاتىك لەكائىسايەكى شارى سوقۇ، راۋاندا دىتەدەرۋتەئەكەيەك بەنەزىن دەداتەدەست سەربازانى ھۇتو تانەۋەئەكەتوتسى يانە لەژن و مندال ھىشتا نەكۇرزابون و خويمان ھەشاردبوو بسوتىنرىن.

ئەم ھەئوئىستە مرقۇقاىەتى ۋەستىكردن بەشەرمەزاريەى رۋەندى نەفرىقى بۇرابردوۋىيەكى نىزىكى 1994، نەلەدىموكرتيزەبوونى نەفرىقاۋ نەبەگۇرەركردنى زەمەنىكى درىژ سەرچاۋەى گرتوۋە، بەلكو تەنھا بەپەرنەۋەىيان بەسەردەريايى مېدىتەرانە بۇ ئۇرۇپاۋاۋاۋو كەوتنىيان بە بەھاكانى دىموكراسى و مافە فەردى ۋەدەئىيەكانى بەشەرىيەت لەرۇژئاۋا ئەۋ نەفرتەى لەعەقاىەتى شەرنەگىزى و يەكترقبول نەكردن لادروستىكردوون، بەداخۋە ئەمۇش لەبەرمبەر دادگاىكردنى سەرانى بەعس دەنگۇيەكى گەۋرە لەجىھانى ەەرەب بەجىباۋازى رەۋوتەسىياسى يەكائىيەۋە دەيەۋىت راشكاۋانەپاكانە بۇمىژۋىيەكى خوئناۋى بكات ،بەبەرگى كردن لەسەرانىكى شمشىر ۋەشىن، كەمتەمانى پىكەۋەئىيانى لەعباراقدا بەگوممان و مەحال بوون بەمىرات بۇبەجىھىشتوۋىن ،ھەموو ئەۋھەۋلانەش بەئاراستەكردنى ئەۋەيەكەجىنۇسايىكردنى خەئكى كوردستان ۋەك مىژۋىيەكى خوئناۋى بەدىكۆمىنىت نەكرىت ، چوونكەلەبەئانساندىنى تاۋانەكانى بەعس لەئاستى جىھاندا تەكانىكى بەگۇورتر بەكىشى سىياسى خەئكى كوردستان دەدرىت ،بۇبەبىرياران و عەقلى ناسوناليزمى ەەرەب ئەۋەندەى لەترس و خەمى بەرەسەمى ناسىنى پاكتاۋى نەژادى نەتەۋەى كوردن ئەۋەندەلەخەمى لەسىدارەدان يان ئەدانى سەدام و سەرانى بەعس نىن. زۇرىرەزۇنەدىيان لەۋادايە كە سەدام و داروودەستەكەى بەچوۋوكتىر تۆمەتبارى كەلەتاۋانى دووجەيل خوئناۋى ترنەبىت لەسىدارەبدرىن تا تاۋانەكان نەبىتەئانسانمەۋ مىژۋوى ئايدۇلۇژىيائى ناسوناليزمى تووندرەۋى ەەرەبى. بۇبەۋەك خەئكى كوردستان بەرژەۋەندىمان لەۋەدایەكەئەۋەندەى عاتىفى ۋەئەئەشەنەدەستبەجى ۋەھرنىستاي لەسىدارەدانى سەرانى چنگ خوئناۋى بەعس دەروانىن ،باشتروايەئەۋەندە بەرنە نجامەكانى پىرۇسەى دادگاىكردن

به دهستگه وت ببینین، نه ویش دانپیدانانی تاوانبارانه به تاوانه کانی ره شه کوژی نه ته وه که مان، تابیکه یینه کارتیکه تری فشار له کور و کومه نه سیاسی یه نیوده و نه تیه کان به قازانجی زیاتری دهسکه وته کانی خه ئکی کوردستان وچاندنی عهقلی یه کتر قبول کردن و خویندنه وهی به رامیهر، نه مهش کارا کردنی دادگای کردنه که ی پیویسته ..

بەدىكۆمىنت بوونى جىنۇسايدى نەتەۋەكەمان لە پېش لەسىدارەدانى سەرانى بەعس

faraidun_73@hotmail.com

فەرەيدون ھەمەرشىد سويسرا

دوای يەكەم دانىشتنەكانى دادگايردەنەكەى 19 ى نۇكتۇبەرى رابردوو ،بۇ جارېكى ترد رۇژى دووشەمە 28 نۇقەمبەر سەرانى رەشتىرىن ودرېندەترىن رۇژى لەناوچووى ناوچەكەھاتنەۋە ناوگېمېكى تىرې پۇسەى دادگايردەن بەئامادەبوونى پارىزەرانى بەرگرېكار لەتاۋنباران،بېنەۋەى ھەئۇيستە لەسەرنەۋەبەكەين و بۇرېن بۇ رېۋدوۋەكانى ھەئە بىجەۋ نەنزال و رەشەكوژىيەكانى خەئكى كوردستان كەوتەدوای ئەۋ پۇلېنكردەنەى بۇخشتەى تاۋانەكانى دادگايردەن فۇرمۇئەكرا؟،بۇ رېۋدوۋى سالى 1982ى گۇۋندى دوجەدىل كەقۇربانىيەكانى لە 150 كەس تىننا پەرېت كەوتەدەسپېكى پۇسەى دادگايردەنەكان؟،ئەۋەى بۇنېمەۋەك خەئكى كوردستان و نازادىخوزانى دوونىا مايەى بايەخپېدانەكەيەنتى راۋەستانى تاۋانبارانى سەردەمە لەقەفەزى دادگا بەبەرچاۋوى وولاتانى جېھانى عەرەبى وئىسلام و تەنانەت ئەۋ وولاتەش كەلەر رابردوۋىكى نىزىكداراستەۋخۇ بەھاۋكارى مەعنەۋى وئۇجىستى ھاۋكارو ھاۋسۇزى بەعسبەكان بوون،ئەگەرھاۋكارىش ئەبوۋىن بېۋىژدانىيەك ھەبو لە ھەئۇيستى مۇقايەتى لەۋەى بەبەرچاۋوى رۇژىمەكانىيەنەۋەسەنورە سەدان كېلۇمەترىيەكانىيان لەگەل عىراق بوبوۋە گۇرى بەكۇمەلنى دەيان ھەزار خەئكى كوردستان لەژن و مندال و پىر.....

بەلام لەم پۇسەى دادگايردەنەدا لاي خەئكى كوردستان ئەۋەندەى خۇيىن گەرمەنەلەيەنەعاتىفى و توورەيەكەى لەبەرەمبەر تاۋانباران تەماشادەكرىت كەبەۋاتاي ھەرنىستادەست بەجېى لەسىدارانى سەدام و دارودەستەخويىن رۇژىكەى ئەۋەندەدادگايردەنەكە ۋەك ئامازەيەكى كەورە بۇگۇرانيكى سىياسى و دانانى بەردى بناغەى كلتورىك تالەرىگەى دام و دەزگاكانى دادگاى سەريەخۇۋعادىلانەۋە تاۋانباران سزابدرىن تەماشاناكرىت، شىۋازى، دادگايردەنەكە پىرنامازەيەۋ ھىزى دەرەكى رۇژاۋاۋاۋاپەيمانەكان پىشتىگرى و تەبەنى دەكەن زۇرمەغزاي سىياسى بۇ رەۋوتەسىياسى يەئۇكالى يەكانى عىراق و رۇژىمەكانى ناوچەكە پىن يە،،دادگاى عادىلانەۋەسەربەخۇش يەكېكەلەپىگەگىرنگەكانى سىستەمى دېموكراسى كەچەمكەكانى مافى مۇقى تيا پارىزراۋە ،تا تاۋانباران بەنارەزۋوى دەسلەت و پىاۋانى دەۋلەت سزانەدرىن،كاتىكىش لەزۋومى كامبىراكانەۋە وىنەى جومۇئەكانى ناۋ دادگاگەمان بۇدەگۇرۇزرايەۋە سەرشاشەى كەئالەكانى تەلەفۇزىۋن راشكاۋانەدرىك بەسەربەخۇبوونى دادگايردەنەكە دەكر كەلەمىژۋوى عىراق و رۇژەلاتى ناۋەرەست نەبىنراۋە،دنگەرمى بۇلەسىدارەدانى تاۋانباران سەدام و پېرە 55 كەسبەكەى بەۋ زۋوى يە نەئامازەى گۇرۇنەۋ نەبىرېنەكانى خەئكى كوردستان سارپۇژدەكات،بەئگو بۇنېمە ئىكۇئىنەۋە وورەكەن و دانىپدانانى تاۋانباران بەدەرەكەۋەنتى دۇسبەشاراۋەكان لەسەرقۇربانىيانى نەنزال ،كىمىيا باران گۇرەبەكۇمەلەكان.

دانىپدانان بە 35 سالى بارى ئاناسايى لەكوردستان تىكۇپىيەكانى بارى دېموگرافىا،تىكدانى بارى كۇمەلەيەتى و پەيۋەندىيەخىزانىيەكان،وئىرانبوونى سىرووشت وژىنگەى كوردستان،دەستكەۋونى بەرنە نجامەكانى دادگا دەبىت بەدىكۆمىنت بوونى ئەم تاۋانبارانەبۇ كورد زەنگىكى و رىياكەرەۋەدەبىت بۇھەرپېرەۋىكى سىياسى بىھوۋىت جارېكى ترلەعىراقدا بەئاراستەى ملھورى وپان عەرەبىزىمى خەبەتى سىياسى بكات،كوشتن و لەسىدارەدانى 55 كەسى چنگ خۇيىناۋى قەرەبوۋى نىو مىلۇن خەئكى كوردستان نىو،زۇرجارمەرگ و لەسىدارەدان و كوشتن كەسانىكى خۇيىنرۇژو بوئەلە و دۇراۋ بۇ مېژۋويەكى چەۋاشدەدەكاتە قارەمانى دىۋىنى،باشتروايە ئەۋانە لەزىندانەھەتەھەتايى يەكان گۇرۇبەگۇرۇپن تابىنە سىمبول بۇ قاشىزىم و عروپە،،دوای جەئكى جېھانى دووم لەۋشىۋارە دادگايردەنەى نۇرمبۇرگ كەبۇسەرانى تاۋانبارە نازىيەكان بەرېخراۋو زۇرىك لەئەئمانەكان نىگەران و دۇژبوون لەۋدادگايردەنەبەھاۋسۇزى نواندن بۇ تاۋانبارە نازىيەكان بەلام ئەمۇ ئەئمانەكان بەناۋىيەننى نازىزىم و تاۋانى ھۇلۇكۇست ،بەبىيىنەۋەى قىلەبەئەكەنامەى يەكانى تاۋانبارەكانى جەنگ شۇك شەرەمەزان لەئەئمانىادا جگەلەكەسانىكى لەناخدا بەقەدەغەكراۋى خۇبەنازىزىم زان نەبىت،بەھەر ئەئمانىيەك بايىت تۇنازىستىت ،ئەگەرئەكرىت وەلامىكى زۇرناشېرت بىداتەۋە ئەۋالەشەرەمەزى مېژۋويەكەدا دەگرى ،كاتىك لەگەل ئەۋ لەفرىقى يانەى لەئۇرۇپا دەژىن گقتوۋگۇدەكەيت لەسەرئەيرانەكانى قارە رەشەكەيان وپاس دىتەسەر رەشەكوژىيەكەى سالى 1994ى توتسى يەكان بەدەستى ھۇتۇكان لەۋولاتى راۋاندا كەنزىكەى يەك مىلۇن قۇربانى ئىكەۋتەۋە،نەفرەت لەمۇقايەتى و عەقلى كۇنۇرقاتىقانەۋە كلتورى يەكاترقىۋول نەكرەن،ۋەكومرېزىكى تاۋان دەئىن نەعەلەت لەكېزىتۇ،(كېزىتۇ ئەۋرژنەبووكتاتىك لەكائىسايەكى شارى سوقۇ، راۋاندا دىتەدەرۋتەئەكەيەك بەنزىن دەداتەدەست سەربازانى ھۇتۇ تانەۋخەئكەتوتسى يانە لەژن و مندال ھىشتا نەكۇرۇابون و خۇيان ھەشاردبوو بسوتىنرىن،.

ئەم ھەئۇيستە مۇقايەتى ۋەستىكرەن بەشەرەمەزاريەى رۋەندى ئەفرىقى بۇرۇرەدوۋىيەكى نىزىكى 1994،،نەلەدېموكرىتېزەبوونى ئەفرىقاۋ نەبەگۇرەركردنى زەمەنېكى درىژ سەرچاۋى گرتوۋە،،بەلكو تەنھا بەپەرنەۋەيان بەسەردەريايى مېدىتەرانە بۇ نۇرۇپاۋاچاۋوۋكەوتنىيان بە بەھاكانى دېموكراسى و مافە فەردى ۋەدەئىيەكانى بەشەرەيت لەرۇژاۋا ئەۋ نەفرەتەى لەعەقايەتى شەرەنگىزى و يەكترقبول نەكرەن لادروستىكرەدون،،بەداخەۋە ئەمۇش لەبەرەمبەر دادگايردەن سەرانى بەعس دەنگۇيەكى گەورە لەجېھانى عەرەب بەجىاۋازى رەۋوتەسىياسى يەكانىيەۋە دىيەۋىت راشكاۋانەپاكانە بۇمېژۋويەكى خۇيىناۋى بكات ،بەبەرگرى كردن لەسەرانىكى شمشېر ۋەشىن، كەمتەمانى پىكەۋەژىيانى لەعىراقدا بە گۇومان و مەحال بوون بەمېرات بۇبەجېھىشتوۋىن ،ھەموو ئەۋەۋەولاتەش بەئاراستەكردنى ئەۋەيەكەجىنۇسايدىكرەن خەئكى كوردستان ۋەك مېژۋويەكى خۇيىناۋى بەدىكۆمىنت نەكرىت ،،چوونكەلەبەئانساندى تاۋانەكانى بەعس لەئاستى جېھانداكەكانىكى بەگۇورتر بەكېشىى سىياسى خەئكى كوردستان دەدرىت ،بۇيەبىرياران و عەقلى ناسونالىزىمى عەرەب ئەۋەندەى لەترس و خەمى بەرەسەى ناسىنى پاكتاۋى ئەژادى نەتەۋەى كوردن ئەۋەندەلەخەمى لەسىدارەدان يان ئەدانى سەدام و سەرانى بەعس نىن،زۇررەرژەۋەندىيان لەۋادايە كە سەدام و دارودەستەكەى بەچوۋوكتىن تۇمەتبارى كەلەتاۋانى دوۋجەيل خۇيىناۋى ترنەبىت لەسىدارەبدرىن تا تاۋانەكان نەبىتەناسنامەۋ مېژۋوى ئايدۇلۇژىيائى ناسونالىزىمى توۋندەرەۋى عەرەبى،بۇيەۋەك خەئكى كوردستان بەرژەۋەندىيمان لەۋەدايەكەئەۋەندەى عاتىفى ۋەئەشانەلەدەستبەجى ۋەھرنىستاي لەسىدارەدانى سەرانى چنگ خۇيىناۋى بەعس دەروانىن ،،باشتروايەئەۋەندە بەرنە نجامەكانى پۇسەى دادگايردەن

به دهستگه وت ببینین، نه ویش دانپیدانانی تاوانبارانه به تاوانه کانی ره شه کوژی نه ته وه که مان، تابیکه یینه کارتیکه تری فشار له کور و کومه نه سیاسی یه نیوده و نه تیه کان به قازانجی زیاتری دهسکه وته کانی خه ئکی کوردستان وچاندنی عهقلی یه کتر قبول کردن و خویندنه وهی به رامیهر، نه مهش کارا کردنی دادگای کردنه که ی پیویسته ..